

УДК 378.016.80:33

Марія Якубовська

АКСІОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ (НА ОСНОВІ ДОСЛІДЖЕНЬ В. Г. КРЕМЕНЯ)

Роль культурології у становленні сучасної професійної освіти, формування культурологічного світогляду студентів при формуванні моделі професійної освіти є складовою частиною парадигми сучасних педагогічних інновацій. Аксиологічні засади якості педагогічної освіти виступають дієвим чинником у розробці сучасних інноваційних моделей професійної освіти.

Орієнтація на гуманітаризацію освіти та виховання складають основу пріоритету аксіологічних цінностей формування культурологічної компетентності студентів – майбутніх професіоналів, робить актуальними питання підвищення ролі культурологічної підготовки студентів технічних університетів.

В. Кремень наголошує, що освіта, «будучи феноменом культури, являє собою її певну проекцію і в нормі за своїми морфо-епістемічними характеристиками адекватна ознакам культури, що породжена нею» [6, с. 174].

Освіта будь-якої країни відображає в собі найголовніші її цивілізаційно-культурні ознаки й особливості наявного історичного моменту, забезпечуючи поєднання національних традицій із релевантними інноваціями, як виробленими всередині неї, так і запозиченими ззовні, зі скарбниці вселюдського досвіду.

За переконанням В. Кременя на цих підставах національна система освіти має забезпечувати безперервність поступу країни, здійснювати ефективну соціалізацію та професійну підготовку молоді до життєдіяльності у світі, який постійно ускладнюється [3; 6; 9; 10]. Людство є свідком переходу розвинутих країн від індустріального періоду розвитку до постіндустріального. Але при цьому ринкова економіка, заснована на прагненні до максимізації прибутку, не дозволяє вирішити

завдання цілеспрямованого керування соціальними, техногенними й економічними процесами. Аксиологічні засади формування парадигми сучасної професійної освіти вимагають, аби у процесі вироблення структури інноваційного педагогічного процесу професійної школи важливим було вироблення такої системи, коли підготовка майбутнього фахівця носить багатогранний характер.

Мета статті – на основі дослідження наукового доробку В. Кременя розглянути аксиологічні засади якості педагогічної освіти.

Кремень Василь Григорович – видатний український учений у галузі соціальної філософії, політології, філософії освіти, педагогіки, розвитку людської особистості, автор багатьох фундаментальних досліджень, відомий організатор науки і громадський діяч, академік Національної академії наук України, доктор філософських наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, член ряду закордонних академій, багатьох наукових товариств, президент Товариства «Знання» України.

Окрему увагу в дослідженнях В. Кременя надає глобалізаційним процесам у світі та їх впливу на розвиток людства, врахуванню їх при визначенні стратегічних напрямів розвитку України, цілісному соціально-політичному аналізу основних етапів української історії, розвитку незалежної України [3; 6; 9; 10].

Під науковим керівництвом В. Кременя як президента Національної академії педагогічних наук України розроблено нормативно-правову базу різних рівнів освіти незалежної України. В. Кремень був ініціатором широкого застосування комп'ютерної техніки у навчально-виховному процесі загальноосвітньої, професійно-технічної та вищої школи, прийняття програми «Шкільний автобус»; підготував вступ України до Болонського процесу.

У наукових дослідженнях В. Кременя ґрунтовно проаналізовано стан національної освіти, визначено актуальні проблеми освітянської галузі та причини їх виникнення, окреслено шляхи подолання труднощів у освітній сфері та її розвитку в контексті глобалізації, європейської інтеграції та національної самоідентифікації, що стало основою формування аксиологічних принципів сучасної інноваційної моделі професійної освіти України. На думку В. Кременя, сучасні тенденції соціально-економічного розвитку спонукають до подальшого творчого пошуку шляхів удосконалення освітніх систем і впровадження відповідних інноваційних технологій, у яких би тісно переплелися питання змісту освіти і форм її впровадження, що нині є про-

відною закономірністю розвитку педагогічної науки й освітньої практики [6]. Перехід до ринкових методів господарювання, розв'язання складних економічних, технічних і політичних проблем — все це важливі завдання сьогодення. Розв'язуючи їх, ми закладаємо фундамент майбутнього розвитку суспільства.

Наукові розвідки В. Кременя про проблеми розвитку сучасної освіти в Україні неодмінно спонукають до роздумів про долю держави і народу, роль інтелектуального потенціалу в її забезпеченні. Проблеми розвитку інтелектуального потенціалу нації у роботах В. Кременя [3; 4; 6; 9; 10], розглядаються у глибокому історичному, соціально-економічному, політичному і соціокультурному контексті. У працях В. Кременя досліджуються аксіологічні принципи розвитку сучасної професійної освіти, зокрема роль культурології у її становленні, формування культурологічного світогляду студентів при формуванні моделі професійної освіти, що є складовою частиною парадигми сучасних педагогічних інновацій [1; 5; 6; 7]. Оскільки, за переконанням В. Кременя, у практиці роботи навчального закладу повинні бути вироблені принципи, які б максимально сприяли формуванню якісно нової особистості майбутнього професіонала-фахівця, невід'ємними рисами якого мають стати: суворий розрахунок, самоорганізованість, високий інтелект і глибокі знання, професійна мобільність, відповідальність за наслідки професійної діяльності, прагнення до саморозвитку, творча інтуїція, культурологічна вихованість, почуття обов'язку перед своїм народом. Технічний прогрес виявляє могутній вплив на прогрес у методах пізнання – на стиль мислення особистості. Тому пріоритетними напрямами визначені аксіологічні засадничі принципи.

У працях В. Кременя розглядаються теоретико-методологічні проблеми, зарубіжний і вітчизняний досвід розвитку сучасної освіти з точки зору цілісності й невід'ємності від процесів модернізації національної системи освіти в контексті загальноцивілізаційних трансформацій, застосування синергетики як сучасної методології вивчення соціально-педагогічних систем, проблеми педагогічних технологій у професійній освіті, взаємозв'язку професійного навчання і розвитку особистості майбутнього фахівця [3; 6; 9; 10].

В. Кремень ініціює, активно сприяє впровадженню у практику освітньої діяльності принципів гуманізації та демократизації навчально-виховного процесу в освітніх закладах різних типів. Спостереження за формуванням готовності студентів технічних університетів до професійної діяльності дає можливість стверджувати, що лише гармонійно

сформована особистість може бути висококваліфікованим творчим професіоналом.

В. Кремень переконливо доводить, що реалізація аксіологічного принципу в діяльності сучасної професійної освіти полягає у подоланні розриву між технічною і гуманітарною культурою, у формуванні всебічно розвинутої особистості майбутнього фахівця, в утвердженні педагогіки співробітництва: перетворення студента з пасивного реципієнта інформації в особистість творця, що є важливим фактором для стимулювання творчого мислення студента, а в майбутньому – для активізації технічних відкриттів.

Нині дегуманітаризація зачепила як технічну освіту, так і технічну діяльність. Зусилля, спрямовані на подолання кризи в обох сферах, мають стати основою формування особистості, у якій поєднуються самоорганізованість, високий інтелект і глибокі знання з професійною мобільністю, прагненням до саморозвитку, творчою інтуїцією, почуттям обов'язку.

В. Кремень – автор понад 370 наукових праць, зокрема монографій: «Коллективність та індивідуальність», «Соціально-політична ситуація в Україні: стан і тенденції розвитку», «Політичні партії України: порівняльний аналіз програмних документів», «Політичні рішення: механізм прийняття», «Україна: альтернативи поступу», «Україна: шлях до себе», «Педагогічна наука: час рефлексії», «Філософія. Логос. Софія. Розум», «Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія, Реалізація. Результат», «Соціологія», «Філософія національної ідеї: людина, освіта, соціум», «Феномен інновацій: освіта, суспільство, культура» та ін.

В. Кремень переконливо доводить, що важливе місце у сучасному духовному житті суспільства займає проблема моделі становлення сучасної освіти, оскільки світ освіти з плином часу став настільки складним, що його вже не можна охарактеризувати, користуючись лише традиційною науковою термінологією. Модель у її багатоаспектному вимірі відображає внутрішню, сутнісну організацію педагогічної системи і може стати тим наріжним каменем, у якому прихований невичерпний потенціал педагогічних інновацій сучасної освіти (у тому числі професійної), оскільки як інтенсивний розвиток суспільства вимагає формування якісно нової парадигми освіти як багатогранної системи. Праця викладача вищого навчального закладу є свідомою, доцільною діяльністю щодо навчання, виховання і розвитку студентів. Професійна підготовка майбутніх фахівців вимагає, перш за все,

вміння самостійно організовувати свою діяльність з урахуванням цілісної структури процесу навчання.

На думку В. Кременя, педагогічна модель формування культурологічного світогляду студентів, організація діяльності їхньої роботи і роботи викладача перебувають у діалектичній взаємовідповідності; навчальний аспект займає домінуюче становище, він визначає всі параметри процесу навчання, перебуває у тісному взаємозв'язку з вихованням особистості студента; важлива роль у реалізації процесу навчання сприйняття соціального досвіду; цілі, зміст, форми і методи, засоби та джерела навчання підпорядковані найголовнішому – формуванню особистості майбутнього професіонала-фахівця. Нині усвідомлено, що можливі різні моделі та схеми однієї й тієї ж системи, які відповідають різним концепціям і парадигмам, але найголовнішою парадигмою сучасної освіти є формування якісно нової особистості студента, котра не лише житиме в новітніх умовах, але і буде здатною своїми вольовими зусиллями змінювати на краще тривання суспільного буття. Потрібно змінювати систему мислення – глибоко, ненав'язливо, ґрунтовно. Сама по собі зміна зовнішньої оболонки є потрібною, бо ж зрозуміла взаємодія змісту і форми.

В. Кременя зазначає, що навчити майбутніх фахівців-професіоналів думати, сумніватись, шукати істину – таку мету ставить перед собою парадигма нової освітньої системи [3; 6; 9; 10]. У працях В. Кременя досліджується потреба реалізації новітніх педагогічних інновацій, якісно новий підхід до вирішення проблем сучасної освіти в архетипі філософського узагальнення, оскільки нова система освіти в Україні вимагала вироблення новітньої системи мислення. Адже ми зробили крок від відвертого ігнорування своїх національних коренів (епоха тоталітаризму) до патетичного замилювання ними, що споріднене з «шароварним патріотизмом».

Фундаментальні праці В. Кременя [3; 6; 9; 10] спрямовують нас на розв'язання однієї з найважчих і найгостріших проблем сучасності – утвердження України у світі. Нас поважатимуть лише тоді, коли ми навчимося поважати самі себе. Усвідомлення власної суті – основа, на якій будуватиметься наша доля, наше майбутнє, наша історія.

Зміст сучасної професійної освіти визначає дослідження потреб ринку праці, ефективності професійної діяльності випускників ВНЗ, перспектив розвитку професійних технологій. Однак без формування мотиваційної діяльності майбутніх фахівців, як стверджує В. Кремень, неможлива якісна підготовка майбутнього фахівця. Феномен

культурологічного підходу є важливою складовою формування якісно нової моделі сучасної професійної освіти.

Зміст культурологічної підготовки майбутніх фахівців впливає з основного завдання системи освіти, що полягає в задоволенні потреби майбутнього професіонала і суспільства в одержанні громадянами вищої освіти. Рівень освіти повинен дозволяти здійснювати інтелектуальну діяльність, вирішувати важливі завдання, що вимагають здійснення професійної діяльності.

Важливими напрямками формування культурологічного світогляду студентів є формування високої загальної культури майбутніх фахівців; становлення їх культурологічного світогляду, в тому числі формування знань, умінь і навичок культурологічної діяльності; формування здатності до самореалізації, що володіє теорією і практикою комунікацій у сучасному суспільстві; формування потреби та здатності до безперервної самоосвіти на основі отриманого рівня професійної підготовки в умовах високих темпів розвитку суспільства.

Дані проблеми В. Кремень досліджує як у контексті міжнародного педагогічного досвіду [3; 6; 8; 9; 10], так і в діалектичному триванні часових парадигм. Це дає змогу осмислити процес педагогічних інновацій у тісному взаємозв'язку з проблемами філософського осмислення цілей і завдань формування культурологічного світогляду студентів при формуванні моделі сучасної професійної освіти.

Філософськи осмислюючи роль освіти в історії державотворення, В. Кремень розкриває діалектику розвитку людського суспільства, бо лише збагнувши закони цього розвитку, можна будувати державу. Лише наукове знання цих законів визначить, яке завдання на сучасному етапі для нас є найважливішим і найвирішальнішим.

В. Кремень стверджує, що становлення сучасної професійної освіти є важливою складовою загальних духовних процесів в Україні. Професійна діяльність має свою специфіку, яка полягає у поєднанні фізичних та інтелектуальних сил і здібностей педагога, завдяки яким він успішно здійснює доцільну діяльність щодо виховання і навчання студента; у педагогічній співпраці студента і викладача; у формуванні активності студентів як суб'єктів педагогічної праці; у своєрідності засобів праці викладача, значна частина яких – духовні; у тісній специфіці взаємозв'язку між трьома підсистемами (сукупність інтелектуальних і фізичних сил педагога, сукупність певних даних об'єкта праці та сукупність засобів і структури діяльності).

Таким чином, В. Кремень, аналізуючи досвід сучасної освіти в Україні, переконливо доводить, що праця викладача вищого навчального закладу – це висококваліфікована розумова праця щодо підготовки й виховання кадрів спеціалістів вищої кваліфікації з усіх галузей народного господарства, інтелектуальної еліти суспільства, інтелігенції, в якій органічно поєднані знання й ерудиція вченого і мистецтво педагога, висока культура й інтелектуальна, моральна зрілість, усвідомлення обов'язку і почуття відповідальності [3; 6; 9; 10].

Дослідження В. Кременя дають можливість визначити наше місце на траєкторії суспільного розвитку і знайти найоптимальніший характер суспільної поведінки у даних умовах. На основі ґрунтовного наукового аналізу визначається напрям розвитку педагогічних інновацій у галузі сучасної освіти і їх роль у державотворенні.

Таким чином, як стверджує В. Кремень, зв'язок цілей і завдань при формуванні моделі формування культурологічного світогляду студентів при становленні моделі сучасної професійної освіти повинен відображати інтереси суспільства в частині формування професійної культури, включаючи культурологічну складову, інтереси професійної галузі в частині оволодіння профільними знаннями й уміннями, а також інтереси студентів у можливості реалізації особистісно орієнтованих потреб у змісті освіти [3; 6; 9; 10].

Структуру ціннісних ставлень до світу В. Кремень розглядає як багатоконпонентне утворення, що функціонально розгортається від інтелектуально-когнітивних через емоційно-мотиваційні до вчинково-оцінних аспектів. Таким чином, набуття ціннісних орієнтацій – це процес поступових, часто одночасних змін у розумовій, морально-естетичній, діяльнісно-вольовій сферах особистості. Успішність ціннісно-орієнтаційної діяльності залежить від цілісності функціонування та гармонії всіх його складових.

Таку гармонію і цілісність якнайкраще забезпечує інтегрований підхід до викладання різних дисциплін. І культурологія має стати важливою складовою становлення сучасної професійної освіти. Зміст же більшості вишівських дисциплін орієнтує майбутнього професіонала на засвоєння конкретних знань і на фактографічне їх відтворення. Такий тип навчання закріплює раціональний (дискретний, дискурсивний, конвергентний) спосіб професійного мислення.

А від сучасного фахівця-професіонала [2; 3; 9], як наголошує В. Кремень, чекають сьогодні іншого типу мислення – креативно-гнучкого, варіативно-рухливого, концептуально-гіпотетичного.

Праці В. Кременя осмислюють філософію сучасної освіти у контексті загального історичного розвитку. Його думки споріднені з втіленням проблеми державотворення, відображеної в поемі І. Франка «Мойсей», базуються на об'єктивних законах суспільного розвитку – для побудови нової держави повинен пройти тривалий час, аби виросло нове покоління, аби було сформоване нове мислення. Цей період повинен бути наповнений роботою над творенням культурологічного світогляду нової державницької еліти, яку формує сучасна професійна освіта.

Без сформованої духовності широкого загалу українського народу питання державності буде розглядатися як утопія, нездійсненна мрія. Завжди знайдеться «хтось», кому буде вигідно «приватизувати» національну ідею. Не випадково епіграфом до книги «Україна: шлях до себе» В. Кременя взято слова М. Драгоманова: «Вся практична мудрість людська може бути в тому, щоб убачити напрямок руху світового, його міру, закон і послужитись тим рухом. Інакше той рух піде проти нас, раздавить нас». Таким чином, лише тверезе мислення здатне знайти вихід із найважчої ситуації. Лише об'єктивний аналіз дійсності та суспільного розвитку може визначити найгостріші питання, які потрібно розв'язувати на тому чи іншому історичному етапі у житті суспільства. Закон природовідповідності, широко пропагований українським філософом Г. Сковородою, набуває конкретного звучання: у відчутті гармонії Всесвіту можна знайти істину, у відчутті найменшої миті можна відчутти вічність.

У процесі становлення культурологічного світогляду студентів, наголошує В. Кремень, потрібно виховувати повагу до людей, національно-культурних, духовних та історичних цінностей України, державного і соціального устрою, цивілізацій, відмінних від власних, дбайливе ставлення до культурних надбань минулого; виховувати майбутніх фахівців у дусі взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами.

Викладачі мають подавати не лише фахові знання, а й дотримуватися педагогічної і наукової етики, моралі, поважати гідність студентів, вселяти найголовнішу думку – що всі проблеми вирішуються лише тоді, коли є воля і цілеспрямованість особистості до їх вирішення.

Таким чином, поєднання гуманітарної підготовки студентів технічних університетів з професійною кваліфікацією – одна з найактуальніших проблем діяльності інноваційної діяльності сучасної професійної освіти. Людство є свідком переходу розвинених країн від індустріального періоду розвитку до постіндустріального. Але при цьому

ринкова економіка, заснована на прагненні до максимізації прибутку, не дозволяє вирішити завдання цілеспрямованого керування соціальними, техногенними й економічними процесами. У процесі вироблення структури інноваційного педагогічного процесу школи важливим є вироблення такої системи, коли підготовка майбутнього фахівця є багатогранною, аксіологічні принципи у даному випадку стали би визначальним пріоритетом.

Посилання:

1. Біла книга національної освіти України / [Т. Ф. Алексєєнко, В. М. Аніщенко, В. Г. Кремень та ін.] ; НАПН України ; за заг. ред. В. Г. Кременя. — К. : Інформ. системи, 2010. — 340 с.
2. Історія української школи і педагогіки : хрестоматія / упоряд. О. О. Любар; за ред. В. Г. Кременя. — К. : Знання, 2003. — 766 с.
3. Кремень, В. Україна: Шлях до себе. Проблеми суспільної трансформації / В. Кремень, В. Ткаченко. — К., 1999. — 658 с.
4. Науково-освітній потенціал нації: погляд у ХХІ століття : у 3 кн. / авт.-упоряд. : В. Литвин (кер.), В. Андрущенко, В. Кремень [та ін.]. — К. : Навч. кн., 2003. — Кн. 1 : Пріоритет інтелекту. — 639 с.
5. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / [склад авторів: Андрущенко В. П., Бех І. Д., Кремень В. Г. та ін.; редкол. : В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови), В. М. Мадзігон та ін.] ; за заг. ред. В. Г. Кременя ; НАПН України. — К. : Пед. думка, 2011. — 301 с.
6. Неперервна професійна освіта: філософія, педагогічні парадигми, прогноз / [Андрущенко В. П., Зязюн І. А., Кремень В. Г. та ін.] ; за ред. В. Г. Кременя ; АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. — К. : Наук. думка, 2003. — 852 с.
7. Освіта і наука України: шляхи модернізації (Факти, роздуми, перспективи). — К. : Грамота, 2003. — 214 с.
8. Освіта України за роки незалежності: стан, факти, події / Мін-во освіти і науки України ; за заг. ред. В. Г. Кременя. — К. : Вища шк., 2001. — 159 с.
9. Проблеми освіти : наук.-метод. зб. — Вип. 35 / МОН України, Наук.-метод. центр вищої освіти / [редкол. : В. Г. Кремень (голов. ред.) та ін.]. — К. : Наук.-метод. центр вищої освіти, 2004. — 245 с.
10. Профтехосвіта України: ХХ століття : енциклопед. вид. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти; упоряд. : Н. Ничкало, І. Лікарчук, Н. Падун [та ін.]; наук. рада : В. Кремень (голова), А. Гуржій, С. Дорогунцов [та ін.]. — К. : АртЕк, 2004. — 872 с.
11. Розвиток освіти України в контексті загальноцивілізаційних змін / Василь Кремень. — Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2007. — 44 с.

References (transliterated and translated):

1. Bila knyha natsionalnoi osvity Ukrainy (The White Book of National Education of Ukraine) / [T. F. Alekseenko, V. M. Anischenko, V. H. Kremen et al.] ; National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine; ed. by V. H. Kremen. Kyiv, 2010. 340 p.

2. Istoriiia ukrainskoi shkoly i pedahohiky : khrestomatiia (History of Ukrainian schools and pedagogy: A reader) / Compiled by *O. O. Liubar*; ed. by *V. H. Kremen*. Kyiv, 2003. 766 p.
3. *Kremen, V. & V. Tkachenko*. Ukraina: Shliakh do sebe. Problemy suspilnoi transformatsii (Ukraine: The Path to yourself. Problems of social transformation). Kyiv, 1999. 658 p.
4. Naukovo-osvitnii potentsial natsii: pohliad u XXI stolittia : u 3 kn. (Scientific and educational potential of the nation: a view into the 21st century : in 3 books). / *V. Lytvyn* (Head), *V. Andrushchenko, V. Kremen*, [et al.]. Kyiv, 2003. — Book 1 : Priority of Intelligence. 639 p.
5. Natsionalna dopovid pro stan i perspektyvy rozvytku osvity v Ukraini (National report on the status and prospects of development of education in Ukraine) / [Authors : *V. P. Andruschenko, I. D. Bekh, V. H. Kremen*, et al. ; Editorial board : *V. H. Kremen* (Chairman), *V. I. Luhovyi, V. M. Madzihon* et al.] ; National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine. Kyiv, 2011. 301 p.
6. Neperervna profesiina osvita: filozofiiia, pedahohichni paradyhmy, prohnoz (Continuing professional education: philosophy, pedagogical paradigm, and forecast) / [*V. P. Andruschenko, I. A. Ziaziun, V. H. Kremen* et al.] ; Ed. by *V. H. Kremen*; Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, Institute of Pedagogy and Psychology of Vocational Education. Kyiv, 2003. 852 p.
7. Osvita i nauka Ukrainy: shliakhy modernizatsii (Fakty, rozdumy, perspektyvy) (Education and Science of Ukraine: Ways of modernization (Facts, thoughts, and perspectives). Kyiv, 2003. 214 p.
8. Osvita Ukrainy za roky nezalezhnosti: stan, fakty, podii (Education in Ukraine since independence: The state, facts, and events) / Ministry of Education and Science of Ukraine; Ed. by *V. H. Kremen*. Kyiv, 2001. 159 p.
9. Problemy osvity : nauk.-metod. zb. — Vyp. 35 (Problems of education : scientific and methodical collection — Vol. 35) / Ministry of Science of Ukraine, Scientific and Methodical Center for Higher Education / [Ed. : *V. H. Kremen* et al.]. Kyiv, 2004. 245 p.
10. Proftekhosvita Ukrainy: XX stolittia : entsykloped. vyd. (Professional and technical education of Ukraine: the twentieth century : An encyclopaedic edition) / Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, Institute of Pedagogy and Psychology of Vocational Education ; Compilers : *N. Nychkalo, I. Likarchuk, N. Padun* [et al.]; Scientific Board : *V. Kremen* (chairman), *A. Hurzhiy, S. Dorohuntsov* [et al.]. Kyiv, 2004. 872 p.
11. Rozvytok osvity Ukrainy v konteksti zahalnotsyvilizatsiinykh zmin (The development of education in Ukraine in the context of general civilization changes) / *Vasyl Kremen*. Lutsk, 2007. 44 p.

Стаття надійшла до редакції 12.05.2015

М. Якубовская

**Аксиологические основы педагогических инноваций
современного образования (на основе исследований В. Г. Кременя)**

На основе исследования научного наследия акад. В. Г. Кременя рассматриваются аксиологические основы качества педагогического образования, которые выступают действенным фактором в разработке современных инновационных моделей профессионального образования при формировании культурологической компетентности студентов, главное направление которых составляет формирования позитивных общественных идеалов, поскольку образование любой страны отражает в себе самые главные ее цивилизационно-культурные признаки и особенности имеющегося исторического момента. Рассматриваются аксиологические основы путей создания национальной системы образования, которая должна обеспечивать непрерывность развития страны, осуществлять эффективную социализацию и профессиональную подготовку молодежи к жизнедеятельности в мире. Определены пути преодоления трудностей в образовательной сфере и ее развития в контексте глобализации, европейской интеграции и национальной самоидентификации. Рассматривается роль культурологии в становлении культурологического мировоззрения студентов при формировании модели профессионального образования, которое является составной частью парадигмы современных педагогических инноваций. На основе научных исследований акад. В. Г. Кременя изучается реализация аксиологического принципа в деятельности современного профессионального образования, который заключается в преодолении разрыва между технической и гуманитарной культурой, в формировании всесторонне развитой личности будущего специалиста, в утверждении педагогики сотрудничества, в превращении студента из пассивного реципиента информации в личность создателя. Педагогическая модель формирования культурологической компетентности студентов, организация деятельности их работы и работы преподавателя находятся в диалектическом взаимодействии. Данные проблемы исследуются в диалектическом продолжении временных парадигм.

Ключевые слова: парадигма образования, инновационные технологии, культурологический мировоззрение, архетип профессионального образования, философия образования.

M. Yakubovska

**Axiological Foundations of Pedagogical Innovations
of Modern Education (based on the research by V. H. Kremen)**

Based on the research of Acad. V. Kremen's scientific achievements, the author investigates the axiological principles of teacher education quality which are an effective factor in the development of innovative models of modern vocational education while forming students' cultural competence, the main direction of which is the formation of positive social ideals, as the education of any country reflects its major civilization and cultural characteristics and features of existing historical moment. The author investigates the axiological foundations of ways of creating the national education system, which should ensure the continuity of the progress of the country and provide effective socialization and training of young people for life in the world. The ways of overcoming difficulties in education and its development in the context of globalization, European integration and national self-identification are determined. The role of cultural studies in the development of students' cultural philosophy while forming models of vocational education is a main part of the paradigm of modern pedagogical innovation. Based on scientific studies of Acad. V. H. Kremen, the author considers the axiological principle implementation in modern professional education, which is aimed at bridging the gap between technology and human culture, approving a fully developed personality of the future specialist, stating pedagogy of cooperation, transforming a student from a passive recipient of information into the identity of creator. Educational model of students' cultural competence formation, organization of their work and the work of the teacher are in dialectical interdependence. These problems are investigated in the dialectical duration of time paradigms.

Key words: paradigm of education, innovative technologies, cultural worldview, archetype of vocational education, philosophy of education.

Рецензент – доктор педагогічних наук,
професор Г. П. Васянович